

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v sredo 5. februarja 1890.

Letnik XVIII.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Med našimi časopisi traje še vedno prepir ter se menda ne bo še tako hitro polegel, kajti preoster je način, kako eden drugemu odgovarjajo. Pri vsem tem pa so „Narodne Novine“ v svoji polemiki kaj nespretne ter z vsakim odgovorom prouzročijo nove prepire. Tako so nedavno obdoližile „Obzor“, da on le zaradi tega napada bana Hedervara, da ga moralno prisili, da odstopi. Ta izjava je pa gotovo prenašiva, saj vsakdo vé, da ban mora odstopiti še le tedaj, kadar mu to iz Budimpešte sporočé, da ga nič več ne potrebujejo. „Obzor“ tudi navaja razloge, zakaj sedanji ban noče odstopiti, in sicer: ker je banska stolica koristonosna in se on na njej prav dobro počuti; ker je grof Hedervary dober madjarski domoljub ter je v svojem srcu o tem prepričan, da njegovo banovanje pomaga pri nas razširjati madjarsko idejo, in ker na gospoda grofa — bodisi že po njegovi čudi, ali ker okolnosti to od njega zahtevajo — moralni razlogi nimajo preveč vpliva. Število in sila velja vse današnjemu banu Hrvatske. Ko bi za njega veljalo kaj družega, on ne bi bil nikdar prišel v Hrvatsko, in pa ne samo enkrat, nego že stokrat bi bil odšel.

„Narodnim Novinam“ je dobro vsako sredstvo, da le današnjega bana pred drugim povzdignejo. Tako so prinesle neverjetno vest, da je leta 1867., ko je bil Mažuranić na Dunaju kancelar hrvatski, proti njemu spletkaril škof Strossmayer. To obrekovanje odbija od škofa „Obzor“ čisto odrešito, a dokaz, da se kaj takega ni moglo zgoditi, je najboljši ta, da Mažuranić tega leta že ni bil več kancelar hrvatski. Tako slabega spomina so tedaj sedanji protivniki bivšega bana Mužaranića in škofa Strossmayer-ja, ki sta oba vzvišena nad takimi spletkarijami. Pa če je tudi Mažuranić kot ban imel svoje pogoške, ni bil namreč dosti odločen in podjeten, vendar mora vsak pošten Hrvat odbiti pri-

spodobo njegovo s sedanjim banom. Mažuranić ni storil vsega, kar je bil dolžan storiti; ali je pesnik Čengić-Age, Hrvat rodem in čuvstvom; on ljubi Hrvatsko; on sodeluje, odkar je začel misliti, v političnem življenju Hrvatske. A kdo je pred l. 1880. znal za grofa Hedervara in kaj je on vedel o Hrvatski?

Narodno mišljenje in volja je bila povzdignila Mažuranića na bansko stolico, dočim je grof Hedervary proti narodni volji postavljen za bana, da širi v Hrvatski tuje ideje. Bilo jih je, ki so se upirali banu Mažuraniću le radi tega, ker ni storil dovolj v korist narodne misli in pa ker je marsikaj popustil, kar bi ne bil smel; grofu Hedervaru pa ugovarja celi narod, ker vse, kar dela, dela proti narodni misli, v korist tuje misli.

In prav ima „Obzor“, ko odgovarja „Narodnim Novinam“, da opozicija ni proti osobi banovi, nego proti zistemu, kateri se v osobi njegovi poosobluje; ona napada na sredstva, katera on upotrebljuje, da ta zistem izvaja: ona je protivna načelu, po katerem je prišel na bansko stolico.

Grofu Hedervaru priznaje opozicija neka svojstva. Tako namreč ona želi, da bi vsi Hrvati tako ljubili svojo domovino, kakor on ljubi svojo madjarsko; ona želi, da bodo vsi Hrvati tako dosledni v izvrševanju svojih nazorov, kakor je grof Khuen v izvrševanju svojega madjarofilskega programa; ona želi, da se držé vsi Hrvati do značajnosti, kakor drži grof Khuen, kajti če tudi on preganja svoje nasprotnike, ker so na potu njegovim idejam, vendar ni tajno, da on spoštuje značajnega protivnika, a prezira mnoge od onih, ki so se zbirali okoli njega, ter jih rabi za svoje svrhe. Saj menda ni nobeden tako lahko pozabil njegovega izraza o „živini“ v saboru.

Ali to je greh, to je zlo, ker grof Khuen misli, da je Hrvatska neki domeček Madjarske; pa da mu je domoljubna dolžnost kot dobremu Madjaru ponašati se v Hrvatski po tej njegovi misli. Pa še

več. Grof Khuen smatra namreč to svojo misel kot pravo domovinsko ljubezen nasproti Hrvatski. Za njega pomeni ljubiti Hrvatsko, vložiti vse svoje sile v to, da se madjarska misel širi, hrvatska pa duši. On misli na primer, da je kulturni napredek mesta Zagreba zapreka širjenju madjarske misli — kar je v istini; pa se zategadelj ustavlja na razne načine napredku mesta. Radi tega noče, da se zida novo gledališče, za katero je nabrano že zdavnej dovelj denarja, zavoljo tega noče, da se popolni vseučilišče z medicinsko fakulteto, češ, da dežela ne more toliko stroškov zmagati.

Grofu Khuenu se mora priznati bistroumnost. On je na žalost spoznal hitro svoje Hrvate, vsaj današnje Hrvate, ter je pogodil tudi način, po katerem mu je lažje izvajati svoje nazore. On je uvidel, da mu bosta od posebne pomoči dva faktorja: apatija in korupcija. Žalostnega srca moramo priznati, da je grof Khuen deloma vspel. Apatija je v mnogih krogih strašno zavladala, a korupciji so vrata široko odprta. S pomočjo teh dveh faktorjev grofu Khuenu danes ni težko hoditi svojim potom. Ovađuštvo in denunciacija cveté, kakor niti za bana Raucha, a kukavice se lepo naplačujejo. Kdo ne vidi, kako se dandanes napeljuje mladina, da podleže apatiji in korupciji? Pod sedanjim banom se izsmehujejo narodni idejali; o Hrvatski se govori s preziranjem in sožaljenjem, kot o deželi, ki se mora smatrati srečno, da vladajo v njej Madjari po svoji volji; tlači se vsaka svobodna ustanova; ubija se Hrvatska, a kar se najbolj povzdiguje, to ste: ignorancija in brezznačajnost, brezznačajnost in ignorancija.

Pa da opozicija ne bi imela razloga protiviti se današnjemu zistemu! To je dapač rodoljubna dolžnost vseh poštenih in nepokvarjenih mož proti vsakemu protivnemu dokazivanju vladinih časopisov, ki pišejo samo to, kar njihovi mogotci želé na propast starodavne kraljevine Hrvatske.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Vznevoljen grem k g. Leballeur-Villiersu.

„Ali veste, kaj se godi?“ — kričim proti njemu. — „To Vam je lep kandidat, ta Gambetta! In takega nam pošiljajo pariški odbori! Ta trenotek nabijajo na zidu njegov oklice, v katerem revolucionarje obdeluje kakor demagoge.“

In povém mu, kaj je dal nabiti.

„Kaj mislite o tem, g. Leballeur?“ — vprašam. — „Jaz, jaz mislim, da nas ta Gambetta izdaja. Vkljub svoji republikanski zunanosti ima na sebi krinko klerikalca.“

Gosp. Leballeur-Villiers me skuša pomiriti. Ne, da bi pritrdil Gambetti, ne: toda kandidat je bil nekako po okoliščinah vsiljen.

Res, bil je le zmeren republikanec, le giron-dist; pa treba je podpirati njegovo kandidaturo, če tudi zoper voljo.

To mi ni šlo v glavo. Gosp. Leballeur-Villiers mi razklada, da je Gambetta zmožen človek, in ker ima opraviti z nevarnim konkurentom, g. de Lesseps-om, oficijalnim kandidatom, mora previdno po-

stopati, da si pridobi orleaniste in legitimiste. Napad na Marata ima namen pomiriti plemstvo in dobrikati se buržijanom (bourgeois).

„No, in ljudstvo?“ — odvrnem jaz; — „ali to ne šteje nič? Kakšen kandidat je to z dvema obrazoma, ki se dobrika aristokratom in tretjemu stanu, poleg tega pa se ne boji zameriti ljudstvu? Kar se mene tiče, ne ponesem nikomur niti enega volilnega lista tega licemerca.“

Nasproti pa, če tudi sem bil še licejalec, podpiral sem vendar po vsej svoji moči Esquirosov odbor. Esquiros mi je bil všeč. Pisal je zgodovino hribcev (Montagnards); on vsaj ni obdeloval revolucionarjev kot demagoge. Torej sem tudi zvečer, vrnivši se iz kolegija, obletel vse ulice svojega stanišča in potiskal liste za Esquiroso v pisemske skrinjice vseh hiš.

Leta 1870 sem kazal še večjo gorečnost. Živeč izvan svoje družine, nisem bil nikomur odgovoren, kako porabljam čas. Vsi republikanci so se trudili, da bi se glasovalo z „ne“. Kar se je dalo, so delali na to. Med volilnimi listi, ki so jih hoteli razdeliti, bili so nekateri silno kočljivi; zanje je trebalo odborom pogumnih in ob enem premetenih pa odločnih ljudi: v mislih imam liste za vojaštvo.

Jaz se za to ponudim prekucijškemu odboru, čegar predsednik je bil Gaston Crémieux, mlad od-

vetnik, ki je objavljaj prav silovite pesmi v časniku gg. Leballeur-Villiers-a in Royannez-a.

Crémieux je mislil, da ne bo nihče sumil mladeniča šestnajstletnega, in mi je zato izročil del listov, da jih razdelim po vojašnicah. Obhodim torej vse kraje, kjer so stanovali vojaki, nagovarjam jih in jim skrivaj delim antiplebiscitarne oklice in glasovnice z „ne“. Ker premeteno ravnam, priplazim se nekega dne celó v vojaško bolnišnico; toliko mi je bilo do tega, da opravičim zaupanje Gastona Crémieux-a.

Glasov zoper cesarstvo je bilo veliko v Marseille-u. Ponosen sem bil na tolikem vspehu, kakor da je moj osebni dobiček.

Takrat so se delale zarote na vsej črti; žive sem v zaroti, kakor riba v vodi. Med skrivnimi kraji je bil eden, ki mi je posebno godil: bil je v mestnem oddelku du Vieux-Port, v temni ulici, ki je držala od „boulevard-a de la Corderie“ na „quai de Rive-Neuve“. V dvorani so se nekaterekrati zbirali tudi prostozidarji; na zidu videl si sledove njih znamenj. Tukaj se je šuntalo zoper vlado in si drug drugemu glave polnilo; vsak je komaj čakal dobiti znamenje k oboroženi vstaji.

Neki večer bere nam devetnajstleten človek z obrazom in s ščetinastimi lasmi pesem zoper „despote“, ki je vzbudila mej nami veliko navdušenje;

Katoliško politično društvo.

III.

Javno društveno življenje v Avstriji se ravna po društvenem zakoniku, izdanem dne 15. nov. 1867. Ta zakon našteva natančna določila, katerih se je držati društvom, da ohranijo svoj pravnoveljavni obstanek. Poleg teh splošnih določil navaja društveni zakonik za politična društva še posebna pravila, po katerih se bistveno omejuje delovanje teh društev. Tedaj namreč, ko so kovali liberalci te zakone ob začetku ustave, ki je avstrijskim narodom napovedovala vsestransko svobodo, imeli so sicer polna usta svobode, a prav pri zakonih, veljavnih za politična društva, vidi se, kako so znali v dejanju to ustavno svobodo previdno omejevati.

Od teh določil nam je omeniti posebno dveh, ki veljata izključljivo le za politična društva. § 31. društvenega zakona se namreč glasi, da ima biti v odboru najmanj pet in največ 10 odbornikov. Druga društva si poljubno izbirajo tudi večje število odbornikov, med katere ložje razdelé raznovrstno delo in vendar tako obširnega delokroga in tako raznovrstne naloge pač nima nobeno drugo društvo, kakor prav društva politična; s tem je obteženo delovanje odbornikov pri takih društvih.

Važno je tudi za politična društva, da jim je prepovedano po § 33. ustanavljati podružnice, snovati zaveze, in v zvezo stopiti z drugimi društvi, bodi-si pismeno ali po odposlancih; isto tako ne more biti odbornik enega političnega društva ob istem času tudi odbornik drugega političnega društva. Podružnic torej, kakor jih hvalevredno snuje vrta naša družba sv. Cirila in Metoda in katere so društvu nekaka bistvena potreba, ker iz njih zajema svoj „nervus rerum“, takih podružnic po zakonu ne smejo snovati politična društva.

Politična društva ne smejo med seboj imeti nikake zveze; dvoje političnih društev ne more nikoli skupno sklicati kacega shoda, kajti s tem bi društvi stopili v zvezo in to je po zakonu prepovedano. Pisanih društvenih sklepov politična društva ne smejo menjavati med seboj in tudi odposlancev jim ni dovoljeno odpošiljati k društvenim shodom.

Iz teh določil je razvidno, da je v marsikaterem oziru delovanje političnih društev zelo omejeno. Razmišljajali so vsled tega mnogi domoljubi, katerim je bilo do tega, da je tudi ljudstvo deležno ustavno zagotovljenih javnih pravic, kako se sukati v okviru teh zakonov, da društvo tem uspešneje napreduje in se globočje in širje razkorenini v ljudstvu. Pred vsem so to poskušali s tem, da so hoteli sklicevati shode na raznih krajih tudi izvan mesta, kjer ima društvo svoj sedež; toda minister notranjih zadev je shode izvan društvenega sedeža prepovedal kot nepostavne; in še le državno sodišče je vsled pritožbe z odlokom dne 25. julija 1871, št. 101 odločilo, da po društvenem zakonu ni prepovedano nobenemu društvu, da bi ne smelo tudi izvan svojega sedeža snovati društvenih shodov. In na ta odlok oprto je tudi naše „katol. politično društvo“ sprejelo med svoja pravila, da v dosego svojega namena med drugim tudi osnuje na raznih

krajih vojvodine Kranjske društvene shode, ki imajo torej namen izpolnovati isto nalogo, kakor jo pri nepolitičnih društvih izvršujejo društvene podružnice. Pri takih prilikah bodo udje vodili seboj svoje prijatelje in znanee, ki se bodo kot gostje vpeljani po udih vdeleževali društvenih shodov, seznanjali se z namenom društva in podučeni o njega dobri nameri in koristi pristopali društvu kot novi društveni udje.

Da se pa taki shodi vrše času in krajevnim razmeram in potrebam ugodnejše, zato imajo politična društva po raznih krajih zaupne može ali poverjenike, ki društvu poročajo o društvenih razmerah svojih krajev, ki ljudem pojasnjujejo pomen in namen političnega društva in jih vabijo, naj se tudi oni pridružijo krogu udov političnega društva. Kar so torej odborniki društvu na kraju, kjer ima društvo svoj postavni sedež, to so zaupni može, to so poverjeniki po raznih krajih na deželi. Iz tega vzroka so udje našega „katol. polit. društva“ izbrali v odbor može, ki bivajo v Ljubljani, ker je število odbornikov omejeno pri političnem društvu in ker je pri sedežu društva največ posla. Upamo, da smo s temi vrsticami pojasnili, da se hoče naše „katol. politično društvo“ najstrože gibati v krogu, določenem mu po državnem društvenem zakoniku, a ob enem posluževati se vseh postavno ne prepovedanih pripomočkov, da svoj delokrog razširi in kar moči utrdi na vse strani. Nadejamo se pa, da bodo v tem oziru odbor „katol. političnega društva“ vsestransko podpirali tudi blagi domoljubi zunaj Ljubljane po deželi, da bodo rade volje vsak v svojem kraju, v svoji župniji, v svoji občini prevzeli nekaj butare na svoje rame, da društvo požene krepke korenine v naše sree — v naš priprosti narod. Način, kako to ložje in povoljnejše doseči, razmotrival je odbor že v svojih dosedanjih sejah in upa, da se mu je posrečilo najti pot, po kateri mu bo mogoče doseči ta najvažnejši namen. Odbor se bo pred vsem obrnil pismenim potom do znanih domoljubov po raznih krajih in prepričan je, da bo njegova prošnja prijazno odmevala pri vseh onih domoljubih, ki so nasprotniki osebnih preprirov in v javnem življenju ne iščejo in ne delajo za osebnosti, marveč za stvar; kateri so prepričani, da je našemu malemu narodu mogoče le z združenimi močmi na podlagi načel naše katoliške vere ohraniti duševno krepko, ki je prvi in bistveni pogoj narodno-gospodarskemu napredku, kakor tudi ohraniti narodne individualnosti našega slovenskega ljudstva v mnogojezični Avstriji.

Dolžnosti katoličanov.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

vsem čestim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta, združenim s apostolsko stolico.

(Dalje.)

Oni, ki se pečajo z javnimi zadevami, morajo se pred vsem varovati dveh napak. Jedna se zakriva v odelo modrosti. Druga pa prav za prav ni drugega, nego grešna prevzetnost. So namreč taki, ki imajo za nespamet, preprečevati krivičnost in brezbožnost, kjer je strnjena s silo in vplivom, meneč, da se nasprotniki le še bolj dražijo, če se jim oporeka. Često je nejasno, so li oni, ki tako govoré, prav za prav prijatelji ali pa nasprotniki. Zatrjujejo sicer, da so katoličanje. Pri tem pa mislijo, da bi cerkev prav storila, ko bi ona ali ta, cerkvenemu nauku nasprotujoča mnenja, prenašala in pripuščala. Milujejo in pritožujejo se, kadar je slišimo, kako vera pojemlje, pravnost propada. Ne pade jim pa vendar na um, misliti na rešilna sredstva; da, prav mnogokrat so oni isti, ki s preveliko prizanesljivostjo in napačno potrpežljivostjo razvnamajo zlo. Nihče ne sme dvomiti o njihovi dobrohotnosti za apostolski prestol, toda vedno morajo papežu samemu kaj oponašati, ali ga karati. Razumnost teh ljudi je ona, koja apostol Pavel nazivlje razumnost mesa in smrt duše, božjemu zakonu ni podložna in mu ne more biti podložna.¹⁾ Ni pa sredstva manj prikladnega, da se zmanjšajo sedanja zla, kot ravno ta napačna razumnost. Sovražniki cerkve namreč ne tihotapijo, da, bahajo se glasno, da bi katoliško, jedino pravo vero radi pregnali s zemskih tal. Njihova drznost in divjost pa tudi ne pozna mej. Vedó namreč tem

lože, da dosežejo svoj smoter, čim bolj se jim posreči srca katoličanov oplasiti. Kdor torej ono razumnost mesa ljubi, kdor noče kar nič vedeti, naj je vsak kristijan vojak Kristov, kdor méni priboriti zmago in zmagovalcu obljubljeno nagrado brez dela in brez boja, ne jezi valov zla v našem času, marveč celó pospešuje njihov naraščaj.

Nasprotno pa mnoge zapelje napačna gorečnost, da se mešajo v razmere, ki jim niso mar, ali pa, kar je še bolj karanja vredno, le namišljeno in na vid delujejo. Tako hoté, naj se cerkev vlada, kakor se njim dobro in uspešno dozdeva, in pri tem se tako daleč spozabijo, da vsako drugo pravilo le z nevoljo vsprejmejo. Brezumna slavohtlepnost je to, ki zasluži prav tako karanja kot slabo delovanje prvih. Ti ljudje se namreč ne pokoré postavni oblasti, ampak jo hoté voditi; preobračajo razmerje mej oblastniki in podaniki in razdirajo red, ki ga je Bog za vse čase v svoji cerkvi postavil, in ki ga nihče ne sme prestopiti brez kazni. Oni delujejo najboljšé, ki radi in z veseljem stopijo na bojišče, kadarkoli je potreba, trdno uverjeni, da se konečno morate krivica in sila umakniti pravici naše sv. vere. Taki delujejo s srčnostjo prvih kristijanov, stražeč vero in braneč jo pred ono prevzetno in silovito stranko, ki zasleduje krščanstvo, ki je spravila pod svojo oblast papeža in ga neprenehoma preganja. Pri tem pa vendar skušajo biti pokorni sinovi cerkve in ničesa ne storé brez ukaza svojih oblastnikov. Tako podložnost, združeno s srčnostjo in vstrajnostjo, naj imajo vsi kristijanje, da v nikaki okoliščini ničesa ne pogrešajo.²⁾ Radi tega želimo iskreno, da se nastani v srei vseh ona razumnost duha, o kateri govori sv. Pavel.³⁾ Ona pri vseh delih stori, da se ne stori ni preveč, ni premalo, da se niti plašljivo ne obupa, niti v prevzetnosti preveč upa. Vendar se razlikuje razumnost v javnem življenju od razumnosti, ki naj nas vodi v zasobnem življenju. Poslednja vreja življenje posameznika po pametnem načrtu; prva se nahaja pri predstojnikih in pred vsem pri knezih, ki imajo nalogo druge vladati. Vsled tega se omejuje razumnost posameznikov z ozirom na javno življenje le v to, da zvesto spolnjujejo naredbe postavnega oblastništva.⁴⁾ Tak red mora pred vsem vladati v cerkvi; kajti razumnost papeževa se mora na marsikaj ozirati. On nima samo naloge, cerkev vladati, temveč mora sploh čine posameznih udov tako nadzirati, da jim nado do večnega življenja vname. Iz tega sledi, da vsi katoličanje razven sloge, ki naj jo kažejo v vsem mišljenju in v vseh delih, pojavijo posebno spoštljivost do visoke modrosti, ki jo cerkev v redu in na pravi vseh javnih razmer oznanja. V prvi vrsti pa je vodstvo in vlada vseh cerkvenih položajev dolžnost rimskega papeža.

Pa tudi škofje imajo svoje pravice. Dasi namreč nimajo polne oblasti v cerkveni vladi, vendar zavzemajo v cerkveni vladi uprav knežje mesto, ker vladajo izročene jim cerkve, in so „nekako najvišji graditelji ... duhovnega poslopja.“⁴⁾ Naloga ostalih duhovnikov (klerikov) je le-ta, da je podpirajo s svetom in delom. Tako zahteva uprava cerkve in n'hee naj ne skuša, premeniti jo. Pač pa morajo vsi vravnati svoje delovanje po teh vodilih. Kakor morajo biti torej škofje od svoje strani v svoji službi zvezani z apostolsko stolico, tako morajo vsi ostali duhovniki in lajiki vedno delovati v najožji zvezi s svojimi škofi. Res se morda naključí, da tudi škofje kaj manj hvalevrednega storé, za kar ne žanjejo vsestranskega odobravanja, vendar naj se tudi tedaj prosti vernik ne postavi sodnikom svojega škofa. Sodnik njegov je samo oni, ki ga je Kristus Gospod svojim ovcam pastirjem na čelo postavil. Nihče naj nikdar ne zabi modrostnega opomina pa-

¹⁾ Jak. 1. 4.

²⁾ Rim. 8. 6.

³⁾ Razumnost ima svoj sedež v pameti. In ravno naloga razumnosti je, predsedovati drugim in jim ukazovati. Vsled tega naj bi imel vsak toliko daru razumnosti in modrosti, kolikor mu je treba v poklicu, da druge vlada in vodi. Nadalje je pač jasno, da ni naloga podanikov, v kolikor so podaniki, niti slug, v kolikor so sluga, vladati in voditi, temveč pustiti, da je drugi vodijo in vladajo. Razumnost torej kot taka ne pristuje slugam, ni podanikom, v kolikor so sluga in podaniki; akoprem ima vsak človek, v kolikor je bitje nadarjeno s pametjo, v svobodi svoje volje tudi neko gospodarstvo, kojega seveda ne more uporabljati brez razumnosti. Predstojnikom je treba torej v višji meri razumnosti in modrosti, kot podanikom. V onih biva, kakor slóve šestá knjiga etike, na sličen način, kot umetnja v umetniku, v poslednjih pa bolj nalik umetelnosti onih, ki dela umetnikov s svojimi rokami izvršujejo. Sv. Tom. 2, 2, qu. 47. čl. 12.

⁴⁾ Sv. Tem. Quodlibet 1. čl. 14.

ta je prišel na novo med nas. Dospel je iz Vauluse. Ognjevit značaj; hotel je sprva postati duhovnik in je preživel svojo mladost v seminarju; potem pa, ker menda ni čutil v sebi poklica za duhovski stan, odloži talar in je ravnokar prišel, po vzgledu svojega rojaka Raspail-a, vreči se v prekucijski trušč. Zaradi tega obnašanja in nekake podobnosti od doma sem bil poln občudovanja do njega. Na koncu seje grem k njemu in mu krepko roko stisnivši rečem:

„Dobro, državlján! Tudi jaz sem bil vzgojen v zmoti, in kakor Vi, prišel sem do resnice. Ali hočete, da postaneva prijatelja za vselej?“

„Za življenje in smrt!“ — mi odgovori s svojim južnim ognjem.

Objameva se. Gosp. Royannez ali kdo drug mu je povedal, kdo sem. On tudi meni pové svoje ime; bil je Clovis Hugues.

Tako mi je tekél čas, živel sem brez namena, obiskaval klube, črnil papir in mešal se med vse ljudske izjave.

Ko pa je nastala vojska, nisem držal z množico. Neizmerna večina je kričala: „V Berlin!“ Vse je mislilo, da bomo kar pozobali sovražnike, Pruse; v tem so bili prijatelji in nasprotniki vlade ene misli. Samo, da so republikanci mislili, da bo to cesarstvo utrdilo.

(Dalje sledi)

¹⁾ „Modrost mesa je smrt; modrost duha pa je življenje in mir. Modrost mesa je sovražna Bogu; ni namreč Božji postavi podložna, in ne more biti.“ Rim. 8. 6, 7.

peža Gregorija Velikega, ki piše: „Podaniki naj pomnijo, da ne smejo nikdar delovanja svojih predstojnikov, če tudi bi kaj karauja vrednega našli, predrzno obsojati, kajti zanetili bi lahko s takim prevzetnim ravnanjem hujše zlo, dočim morda sami menijo, da ne zavračajo brez vzroka. Pomnijo naj, da zmote in krivnje njihovih predstojnikov jih nikakor ne opravičujejo, vzdigovati se zoper predstojnike. In celo tedaj, ko bi kaj zelo hudega opazili na njih, morali bi je ponižno, kolikor mogoče, opravičevati, in nikdar jim ne bi smeli spoštljivosti in pokornosti odreči, kateri jim je Bog pod kaznijo skazovati naložil... da, ko bi delovanje predstojnikov celo izzivalo ukor in opomine, morala bi se usta podanikov varovati vseh preglasnih in predrznih obsodb.“¹⁾ (Dalje sledi.)

¹⁾ Reg. Pastor. d. III. p. 4.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. februarja.

Notranje dežele.

Gimnazijska enketa. V ponedeljek se je zbrala enketa pod predsedstvom naučnega ministra. Enketa se posvetuje o vprašanjih: 1. Ali se more še v prihodnje priporočati naredba z dne 22. jan. 1879, po kateri so nekateri dijaki pri zrelostnih skušnjah oproščeni zgodovine in fizike? Ako ta naredba ni umestna, kaj naj se ukrene glede mature in izpraševanja med šolskim letom? 2. Ali so potrebne kake premembe glede razdelitve učne stvarine in metode pri pouku zgodovine in zemljepisja, matematike, naravoslovja in fizike na spodnjih gimnazijah?

Češki deželni zbor. „Hlas Národa“ poroča, da se bode češki deželni zbor sošel meseca maja za štirinajst dni ter obravnaval o pravnih točkah glede deželnega šolskega sveta, kulturnega sveta in kurij.

Vnanje države.

Srbija. „Odjek“ piše, da je prihod črnogorskega ministra Gavra Vukovića v Belgrad dokaz dobrih razmer med Srbijo in Črnogoro, ki morate kot samostojni državi skrbeti za višje koristi srbstva. Politični nameni morajo njima biti skupni in pota do teh namenov ne smejo se križati. Vuković je včeraj odpotoval v Carigrad. Regent Belimarković mu je dne 3. t. m. priredil zabaven večer. Predsednik skupštini, Pašić, bode kot belgrajski župan odpotoval v inozemstvo, da si ogleda razne vodovode.

Bolgarija. Majorja Panico so minolo soboto zopet zgrabili, ker je nekda nespodobno govoril o višjih oblastvih. Kakor znano, bil je Panica že obsojen zaradi izneverjenja, toda od kneza Ferdinanda pomiloščen.

Rusija. Iz Peterburga se poroča, da namestna vlada v raznih južno-afriških trgovskih mestih od Capstadta do Kameruna na zapadnem, in do Zanzibarja na vzhodnem obrežji nastavi ruske konzule.

Rumunija. Dne 1. t. m. je bila volitev vladi prijaznega poslanca Campalunga s 77 proti 53 glasovom potrjena, nato se je pričela razprava o zatožbi proti ministerstvu Bratianovemu. Prvi je govoril neki član večine in kritikoval poročilo preiskovalne komisije. Vlada ni še izrekla svojega mnenja o zatožbi.

Francija. Znani polkovnik Stoffel je izdal knjižico, v kateri priporoča francosko-nemško zvezo, ako Nemčija odstopi Franciji Alzacijo in Loreno. „Autorité“ pa odgovarja, da je zveza z Nemčijo nemogoča, ker Francozi ne morejo pozabiti vojske, dokler Nemčija vziva njene sadove. — Minister za vnanje stvari, Spuller, je naročil poslaniku v Peterburgu, naj v imenu francoske vlade zahvali carja na nepristranosti nasproti holandskim težnjam glede meje med Guyano in Surinamom. Ob enem je Spuller opozoril poslanika, naj pri priliki izrazi carju popolno udanost Spullerjevo. Spuller se boji za svoj ministerski sedež.

Nemčija. Listi ugibljejo vzroke, iz katerih je Bismarek odložil trgovinsko ministerstvo. „Nordd. Allg. Ztg.“ odgovarja, da si je Bismarek že več časa želel zlajšati breme. — Ta list odgovarja tudi na knjižico polkovnika Stoffel-a o francosko-nemški zvezi ter pravi, da je taka zveza zaradi vednih francoskih napadov nemogoča. Nemčija se more braniti le z armado, v prvi vrsti pa mora zavarovati južno Nemčijo.

Španija. Veliko pozornost vzbuja pismo Castelarjevo povodom kraljevega ozdravljenja. Pisal je med drugim kraljici: „Moja odkritosrčna voščila za zdravje kralja Alfonza XIII., ki je po postavi kralj španjski in sedaj po previdnosti.“

Italija. „Agenzia Stefani“ poroča, da je dne 21. januarja stotnik Toselli s svojimi konjiki južno od Adu v Abesiniji premagal in razpodil več manjših oddelkov Ras-Alule. Orožje in streljivo je poslal v Aduo. — Odbor za poljedelsko in gozdarsko razstavo na Dunaji je imel dne 1. t. m. sejo, kateri je predsedoval knez Odescalchi. Odbor je delo razdelil na štiri odseke ter sklenil, da bode prosil znižane cene po železnicah za razne predmete.

Anglija. Parnell je ustavil tožbo proti listu „Times“ zaradi žaljenja časti ter sprejel 5000 funtov odškodnine. Sprva je zahteval 100.000. — „Times“ poroča, da ruski car želi vedeti podrobnosti o portugalsko-angleškem prepiru. V ta namen bode Staal odpotoval v Peterburg. — Angleški listi so poročali, da Salisbury namerava izročiti lordu Dufferinu vodstvo vnanjih stvari. „Manchester Guardian“ odgovarja na to, da je iz treh vzrokov ta načrt neverojeten. Prvič lord Dufferin nerad zapusti Italijo, kjer hoče doslužiti svoja leta. Drugič Salisburyjevi prijatelji nočejo dovoliti, da bi kdo drugi prevzel vnanje stvari; in tretjič lord Salisbury noče biti minister brez portfelja in plače. Naposled se lord Dufferin tudi težko odloči za katero stranko, ker mu je Gladstone pomagal na višjo stopinjo.

Izvirni dopisi.

Iz Dobrépolj, 3. februarja. Višnjegorski dopisnik se pritožuje, da so dopisniki „Slovenčevi“ tako počasni s svojimi doneski. Tako očitjanje se sicer malo čudno čuje iz polževe dežele. Vendar je dobrépoljskega dopisnika tako pogrelo to očitjanje, da se spravi zopet enkrat na dopisniški voz. Nima sicer torbe polne, vendar hoče poskusiti, da jo vsaj malo zatlači s suhimi hruškami in frumentinovimi skorjami.

Kako je torej naše politično in socijalno pa literarno obzorje? Časnik izbaja pri nas samo eden: zato se ne kavsamo tako, kakor v Ljubljani ali Gorici. Uvodne članke piše slaba letina, politični pregled sestavlja revščina, za domače novice skrbimo sami, za razne vesti pa berači. Inserate pa nosijo sami po hišah, kateri hočejo kaj iztržiti. Za podlistek poskrbē kake senzacijonelne osebe, brez katerih tudi nismo. Za uradne zadeve pa brič.

Tudi štrajk smo imeli pretečeni teden. Štrajkali so namreč šolski otroci zaradi hripe ali „favlenca“, kar je bolj pravo. Ves teden so stali šolski stroji zaprti.

Tudi komisijo smo imeli pretečeni teden, da se paragrafov ne odvadimo. Neko triletno dete se je namreč z gorečo trsko ožgalo in opeklo, da je moralo revišče v nebesa zaradi tega.

Tudi „teater“ imamo pri nas v vsaki hiši, koder so otroci. Kako daleč ste še Ljubljancani za nami!

Čitalnica naša pa je ambulatorična ali „na rajži“, če tako raje hočete. Kdor kaj ima, bere; kdor nima, pa ne.

Da smo zdravi, ume se samo po sebi. Saj smo Kneippovci „par excellence“, kajti vsa naša dolina leži na vodi, kakor vedó povedati strokovnjaki, brez katerih tudi nismo. Da znamo zdravje ceniti, razvidi se že iz tega, da je pretečeno leto umrlo le 49 ljudij, judov pa se je krstilo 137. Torej 88 novih ust na razpolaganje!

Vojske pri nas nismo željni. Še celó mej fanti ni bilo že davno nobene praske. To pa menda zato, ker jih zdaj ni dosti domá. Še celó ženinov je malo ta predpust, (nevest pa dosti — mimogredé povedano), in naša „banda“ bode pač imela tudi vzrok, protestovati proti „hripi“, ki toliko upov skazi in toliko računov prekriža. Vendar je ta hripa zopet druge vrste, ki se prime najrajši praznih žepov.

Pretečeni teden šlo jih je zopet nekaj v Ameriko poskusit svojo srečo. Dasi svarimo naše ljudi pred Ameriko, vendar ne moremo tajiti fakta, da je marsikdo našel zlato žilico v ameriških rudokopih. Koliko gruntov je bilo že rešenih z ameriškimi dolarji, koliko se jih je že opomoglo, ki so bili na kraju s svojim gospodarstvom. Kajpak da iz moralnih ozirov taka amerikomanija ni priporočljiva. Tudi ima včasih le „cupido aquirendi“ svoj vzrok v odpotevanji. Vsakako pa uči izkušnja, da tudi v Ameriki tisti ne zná varčevati, ki ni znal domá te umetnosti.

Dunajčani naši, ki hodijo po zimi na Dunaj kostanj peč, ne pohvalijo se letos preveč, kolikor se jih je že vrnilo domov.

„Hrvatarij“ pa so že več let sém slabo zadeli s svojim „šumarenjem“. Tudi letos poročajo, da znajo judje dobro „pehariti“, in marsikdo si še za pot ne bo prislužil.

Ako še pristavim, da Zagoričanom ni po volji, — kar imajo prav, — da jih neki Podgoričan hoče še žive ovekovečiti, povedal sem vse, kar se more in kar se sme stlačiti v dopisniško torbo.

Z Dolenjskega, meseca februarja. Dovolite mi blagovoljno, da si danes zopet drznem pod tem naslovom svoje skromne misli razodeti. Kamor se ozrem, povsod vidim le obledele obraze, v spomin na hripo, povsod opazujem neko motnost, ali kako

naj se izrazim, da pogodim nasledke te bolezni. Med onimi, ki so letošnjega predpusta posebno žalostni in se ježe na hripo, so pa trgovci modnega blaga, naj si že imajo taka ali druga imena. Ti tožijo, da je letošnji predpustni čas mrtev in kupčija slaba. Trdijo, da je letos že tretji predpustni čas, kar so take slabe razmere za njih kupčijo.

Želeti pa bi bilo, da naše socijalno življenje popolnoma ne zamré. Tako naj bi posamezne podružnice sv. Cirila in Metoda prirejale družbi na korist zabavne večere z deklamacijami, tombolo in lepim petjem.

Dragi rojaki in domoljubi, ne pozabite „družbe sv. Cirila in Metoda“!

Dnevne novice.

(Osebnosti.) Vodja okr. glavarstva v Kočevji, g. dr. pl. Thoman je imenovan okr. glavarjem, podtajnik v notranjem ministerstvu, g. Gustav del Cott, in okr. komisar pri okr. glavarstvu za okolico ljubljansko, g. dr. Franc Hinterlechner, sta imenovana vladnima tajnikoma na Kranjskem.

(Premembe prisodništvu.) Premeščeni so okrajni sodniki: Karol vitez Strahl iz Brežic v Ptuj, dr. Fr. Vonšek iz Gor. Grada v Brežice, Št. Kacijančič iz Ljutomera v Slov. Bistrico, J. Jezernik iz Loža v Ljutomer, in okr. sodišča pristavi: dr. Gustav Vokaun iz Konjic in Alojzij Docrat iz Šmarija k okr. sodišču v Mariboru ob levem bregu Drave, dr. J. Kuder iz Sevnice k okr. sodišču v Mariboru ob desnem bregu Drave; dalje so imenovani okr. sodnikoma pristava Fr. Mikuš v Mokronogu za Lož, Al. Rotschedl v Mariboru za Gor. Grad, in pristavi Ad. Kocijan za Konjice, Albin Ogrinc za Sevnico, R. Markl za Šmarije in dr. Rožanc za Mokronog.

(Premeščen) je čast. g. kapelan Ivan Mikš iz Logatec v Hrenovice; na njegovo mesto pride čast. g. Fr. Hiersche iz Planine.

(Iz Ribnice) se nam poroča: Dne 29. januarja je bila v našem trgu redka slavnost. Častnemu kanoniku in dekanu, prečast. g. Martinu Skubicu, je g. okrajni glavar dr. pl. Thoman pripel viteški križec Fran Josipovega reda za mnoge zasluge v cerkvi in šoli. Tem povodom so prejšnji večer priredili tržanje odlikovancu serenado z bakljado. Svete maše so se vdeležili c. kr. uradi in mnogo občinstva. Prečast. g. odlikovancu želimo iz dna srca še mnoga leta.

(Zastareli dobitki.) Čudno je v sedanjem naprednem času, da je toliko dobitkov neizplačanih, ker se stranke ne oglasijo za nje. V zadnji seji državnega zbora je poslanec Vergani naglašal, da je bilo do l. 1886. neizplačanih 123.000 dobitkov v znesku 28½ milijona goldinarjev. Slovenski poslanec Hren je omenil v isti seji, da je gledé teh dobitkov zbornici izročena peticija, ki zahteva, naj se za izžrebane srečke ustanovi pregledni urad, in je nasvetoval, naj se peticija odstopi vladi. Ta predlog je bil vsprejet.

(Ustavljena preiskava.) Iz Celja se poroča: Sodnijska preiskava proti prejšnjemu tajniku slovenske hranilnice, g. Veršecu, ki je bil obdolžen, da je mesarju Vollgruberju radi neporavnane meniškega dolga pri hranilnici pretil v mesnici z revolverjem, bila je — ustavljena. — Kaj poreče na to celjska „Vahtarica“?

(Naše šolstvo.) Pripoveduje se in v tem zmislu pišejo tudi nekatere novine, ko zadobi zakon o šolskih manjšinah veljavnost, da bode delovanje „Osrednje Matice šolske“ in nemškega „Schulvereina“ za češko kraljestvo ustavljeno, ker se bode postavnim potom skrbelo za šole narodnih manjšin. — Kako bi bili Slovenci hvaležni vladi, da bi se ona slično spominjala naše mladine!

(Za izseljence v Ameriko.) Kranjska deželna vlada razglašá z razglasom z dne 1. februarja, da ste prevožni družbi po morji: „Severo-nemški Lloyd v Bremenu“ in „Hamburška ameriška poštna parobrodna delniška družba v Hamburgu“ delovanje po deželah v avstrijskem državnem zboru zastopanih — ustavili — menda z ozirom na nepovoljni izid porotne obravnave, ki se vrši te dni v Vadovicah v Galiciji z ondotnimi brezvestnimi agenti. Na Kranjskem je zastopal napominani družbi g. R. Ranzinger v Ljubljani na Dunajski cesti.

(Prvi slovenski popis fizikalnih aparatov s 131 podobami, cenami in navodom, kako jih rabiti) je izdala praška tvrdka dr. Houdek in Hervert po navodu dr. T. Romiha, meščanskega učitelja v

Krškem. Omenjena knjižica šteje 36 strani ter bode učiteljem prav dobro služila pri izvrševanju fizikalnih poskusov v šoli. Tvrda dr. Houdek & Hervert v Pragi pa izdeluje tudi jako izvrstne fizikalne aparate po prav nizki ceni. Mala zbirka naravoslovnih priprav velja samo 10 gl., večja pa 20 gl. ter šteje 40 aparatov. Katalog dobi se brezplačno pri omenjeni tvrdki v Pragi ali pa pri dr. T. Romihu v Krškem. Fizikalne aparate priporočamo najtopleje našim šolam, navod pa nadomestuje popolnoma malo fiziko.

(Umrli) je te dni v Pragi v hotelu „pri modri zvezdi“ zgodovinski slikar g. Josip Huttary v 47. letu doba svoje.

(Umrli) je dne 25. januarja č. g. Filip Žagar, ki je bil od l. 1853 do 1876 župnik v Čabru, pozneje pa dekan v Gerovi senjske škofije. N. v m. p.!

(Iz Baderne) pri Poreču se nam poroča: Pri nas v Istri močno razsaja hripa. V naši župniji je polovica ljudi bolnih, tudi umrli ste dve ženski za to boleznijo, katero navadno spremlja mrzlica.

(Občinskega tajnika) služba razpisana je za trg Radeče poleg Zidanega mostu. Zahteva se znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Letna plača od 300—400 gl. Prošnje do 15. marca občinskemu predstojništvu v Radečah.

(Izvažanje zaklanih prešičev) v Nemčijo iz Avstro-Ogerske na posebno zahtevanje v posamnih slučajih kralj. pruska vlada zopet dovoljuje vsled razglasa z 25. dne januarja t. l. c. kr. avstr. ministerstva vnanjih zadev.

(Izrečani porotniki.) Za prvo porotno dobo, ki se prične dne 3. marca, so bili pri tukajšnjem deželnem sodišči izrečani kot glavni porotniki gg.: Burger Matija iz Postojine; Crobot Fr. iz Kranja; Dolenc Oroslav iz Ljubljane; Drenik Fr. iz Ljubljane; Ferline Fr. iz Ljubljane; Grašek Jernej iz Kamnika; Halbensteiner Herman iz Ljubljane; Hudovernik Anton iz Šalke Vasi; Hajek Fr. iz Kamnika; Jamšek J. iz Ljubljane; Janesch J. in Košir Alojzij iz Ljubljane; Kutin Fr. iz Postojine; Kovšca Anton iz Planine; Lukesch Henrik iz Ljubljane; Levec Ivan iz Dola; Matjan Jakob iz Ljubljane; Miklavc Rud. iz Ljubljane; Matajec Ludovik z Vrhniko; Nemec Alojzij iz Domžal; Oven Fr. iz Podsmereke; Perles Adolf iz Ljubljane; Podlesnik Janez iz Ljubljane; Povše Fr. iz Ljubljane; Petrič Martin iz Dol. Logatec; Regali Josip iz Ljubljane; baron Rechbach, graščak pri Brdu; Žitnik Fr. umirovljeni davkar v Ljubljani; Seeman P. iz Ljubljane; Stöcklinger Konrad iz Ljubljane; Zupan Matija iz Ljubljane; Sever Ivan iz Vižmarij; Tönnies Viljem iz Ljubljane; Vičič Friderik iz Postojine; kot namestniki gg.: Dimic Ivan, Meden Ivan, Mejač Ivan, Merluzzi Ivan, Černe Matija, Schrey Viktor, Šoklič Ivan, Vauš Karol in Zupanec Ivan — vsi iz Ljubljane.

(Otroške oskrbovalnice pri sv. Florijanu) občni zbor se bode vršil v torek, 25. dan t. m., popoldne ob 3. uri v prostorih tega zavoda. Na dnevnem redu je: Poročilo o računskem zaključku za leto 1889 in volitev novega odbora.

(Utonila) bi bila v nedeljo skoraj v deroči Muri — kakor se javlja iz Gradca — 26 let stara dekla Marija Šaver s Smuke (novomeški okraj). Ne vé se, jeli sama skočila ali po nesreči pala v hladne valove. Potegnil jo je še živo iz vode mestni rečni paznik, znani Zechner.

(Nezvesta dekla.) V ponedeljek je bila obsojena od graškega sodišča na tri mesece ostre ječe s postom 27letna dekla Jovana Bajer iz Ljubljane, ker je od meseca julija do konca decembra svoji gospodinj v Rudersdorfu v graški okolici izmikala perilo, obleko in — svinjino, s kojo je gostila neko prijateljico.

(Čitalnica v Spodnji Šiški) priredi slavnostno besedo v čast Valentinu Vodniku v prostorih zimske pivarne pri Koslerji v nedeljo dne 9. februarja t. l. Vspored: 1. „Slavnostni govor“, govori g. Fr. Galč 2. Danilo Fajgelj: Kantata „Vodniku“, moški zbor s spremljevanjem glasovira. 3. Förster: „Naše gore“, mešani zbor; (novo). 4. Bartl: „Želja Slovenca“, moški zbor; (novo). 5. Fr. Abt: „Pri vodici“, ženski dvospev s spremljevanjem glasovira; (novo). 6. * * * „Slovenec“, mešani zbor; (novo). 7. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor; (novo). 8. Suppé: „Pesnik in kmet“, četveročrna igra na glasoviru. 9. J. Bile: „Slovenija oživljena“, spevoigra v jednem dejanji. Pri besedi svira vojaška godba pešpolka baron Kuhn št. 17. Vstopnina: 50 kr. — Čast. društveniki so prosti. — Začetek točno ob 7. uri.

Telegrami.

Dunaj, 5. februarja. „Wiener-Zeitung“ je objavila dve naredbi pravosodnega ministra z dne 3. t. m. Prva se tiče premembe v sodnijski organizaciji na Češkem. Okrajna, oziroma okrožna sodišča v Hebu (Eger), Mostu (Brux), Litomericah, Češki Lipi, Liberci (Reichenberg) in Budejovicah se bodo z ozirom na želje prebivalstva, komunikacijske in prometne razmere tako predrugačila, da bodo sodnijski okraji kolikor mogoče obsežali občine le iste narodnosti. V ta namen bode deželno nadsodišče v Pragi sestavilo komisijo sodnijskih uradnikov, kateri se bodo pridružili zastopniki ces. namestništva in dva zaupna moža, eden določen od dr. Riegra, drugi od dr. Schmeykala. — Druga naredba se tiče nameščenja svetovalcev in personalno-disciplinarnih stvari pri nadsodišču v Pragi ter nameščenja služb pri sodiščih prve instance in pri državnih pravdnih v Pragi.

Pariz, 4. februarja. „Répub. Française“ piše: Skupni interesi Rusije in Francije so jeden glavnih faktorjev evropske politike. So pa ljudje, ki se prevroče oklepajo Rusije. Edina politika bodi: mnogo Lebelovih pušk in odločnih vojakov, drugo samo pride.

Madrid, 5. februarja. Vojvoda Montpensier je nagloma umrl.

Umrli so:

1. febr. Katra Jurkovic, pismonoševa žena, 19 let, Karlovska cesta 14, pljučna tuberkuloza. — Reza Rodlieher, gostija, 64 let, Kravja dolina 11, marasmus. 2. febr. Anton Lampič, strežaj, 64 let, Križevniške ulice št. 7, vsled raka v želodec.

V bolnišnici:

30. jan. Jožef Goršič, delavec, 47 let, jetika. — Marija Puh, natakarka, 42 let, atrofija cerebri. — Marija Selan, gostija, 57 let, pljučnica. 31. jan. Janez Slabe, delavec, 24 let, jetika. — Pavel Penič, gostaj, 74 let, marasmus. 2. febr. Jošt Jezeršek, delavec, 32 let, pleurit. eksudat. Katra Spendov, gostilničarka, 65 let, vodenica. — Janez Železnik, delavec, 39 let, oedema cerebri. — Jakob Knez, delavec, 64 let, marasmus.

Tuji.

3. februarja.

Pri **Sonu**: Eisler, trgovec, z Ogerskega. — Samec in Wieser iz Kranja. — Fran in Ana Dornik iz Kamnika. — Marija Dornik in Ahačič iz Tržiča. — Fischer, Wertheimer in Wurzel z Dunaja. — Czuppon, posestnik z Ogerskega. — Schwanzkopf iz Trsta. — Massaratti, trgovec, iz Trsta.

Pri **Mateu**: Gustav, Pavel in Ivana Kauttman z Dunaja — Rosenberger z Dunaja.

Št. 1792.

Razglas.

(3—2)

V smislu § 15 obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l., št. 22 drž. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev

za letošnjo dopolnilno volitev občinskega sveta sestavljeni in da se smejo od danes naprej 14 dni tukaj pregledovati in zoper nje vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori razsojal bo občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. februarja. 1890.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	termometra po Celziju			
7. u. jut.	742.9	—1.0	sr. vzh.	oblačno		
8. u. pop.	744.1	0.0	sl. vzh.	"		0.00
9. u. zveč.	740.1	—0.4	sl. vzh.	"		
Srednja temperatura —0.5° za 0.3° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	89	gl.	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	89	"	25	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	60	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	05	"
Akcije avstr.-ogerske banke	932	"	—	"
Kreditne akcije	325	"	50	"
London	118	"	35	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	40	"
Cesarski cekini	5	"	58	"
Nemške marke	57	"	75	"

Vsem prijateljem in znancem, osobito onim v Belikrajini, od katerih nisem utegnil osebno posloviti se, odhajajoč kličem pri srčni:

Z Bogom!

V Koprivniku, 5. februarja 1890.

(1)

Jančigar.

Mladeneč

z dobrimi spričevali, zmožen slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, želi vstopiti v kako prodajalnico s specerijskim blagom.

Poste rest. N. B. Nr. 178. Sežana.

(1)

Skladbe

r. Gregorija Riharja,

katerih lastnica je bila do svoje smrti sestra skladateljca, Jerica Rihar, se dobivajo sedaj le še pri podpisnem.

Leopold Rihar,

(10—1)

kapelan v Križih. Pošta Tržič.

Proti sušečim boleznim, jetiki, škrofeljnom (bramorjem), bramorjastim boleznim kostij, krvci ali angleški bolezni in kožnimi spuščajem ga ni boljšega sredstva, kot je ribje olje s katranom lekarja Piccoli-ja v Ljubljani. Steklenica 80 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (9)

Tovarna za lesovino in papir v Medvodah vzame v službo

dva ali tri rezalce papirja (Papierscheider).

Oni, ki so večji nemščini in neoženjeni, imajo prednost. (6—3)

Ponudbe naj se pošiljajo naravnost papirnici v Medvodah na Gorenjskem.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev

opatiye Soulae (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi čelusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. citateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrda **SEGUIN** Bordeaux (Francija)

106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vsch lekarnah in prodajalnicah dišav.

(23)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.